

KOUD VUUR

De hand van meester Wim. Die grote hand van hem. Hij omklemt de mijne, zoals een juf in de kleuterklas. Akelig is dat. Tristan en Tobias doen vanzelf een stap achteruit.

‘Wat?’ zeg ik geschrokken.

‘Bas, ik... Ik moet je... Kom even mee.’ Meester Wim draait zich om en sleurt me als het ware over de speelplaats. Ik probeer te volgen, hou mijn gezicht in de plooi. Wat is de beschuldiging? Is er iemand gaan klikken? Dit is gewoon een misverstand!

Ik ruk mijn hand los. ‘Dit is mijn schuld niet’, zeg ik. ‘Kraas begon, hij...’

Meester Wim houdt zijn hoofd scheef en glimlacht. De frons blijft. ‘Sorry’, zegt hij zacht en plotseling blijft hij staan. Wat betekent dat nu weer: sorry? Is de meester kierewiet?

‘Wat?’ vraag ik opnieuw en ik zet twee stappen. Niet blijven staan, de hele speelplaats kijkt. Is dit een grap, een prank, met een verborgen camera of zo?

Meester Wim slikt. ‘Er is iets gebeurd’, zegt hij. ‘Iets ergs.’

‘Wat?’ vraag ik en voel hoe er even een grijns in mijn lippen kruipt, onhoudbaar. Mijn mond weet niet wat hij anders moet doen. Iets ergs?

‘Meneer Bleeckx wil het je... Hij wil het je zelf vertellen.’

‘O...’

Ik huiver als meester Wim zijn hand op mijn schouder legt. ‘Kom.’

Als verdoofd slof ik voor hem uit met mijn kin tegen mijn borst. Staat ons huis in brand? Is pa gevallen met de fiets?

Meneer Bleeckx, oftewel Dracula, staat te wachten bij zijn kantoor. In de streep zonlicht lijkt de directeur groter en magerder dan anders. Ik adem door mijn neus, ga met stijve benen het kantoor in. Koude rillingen. Ik krijg een stoel, meester Wim leunt tegen de vensterbank, de directeur gaat op zijn hurken zitten.

‘Bas’, zegt hij.

‘Ja, meneer’, zeg ik met een piepstem.

De directeur haalt diep adem, maar voor hij aan het eerste woord kan beginnen, wordt er geklopt.

‘Ja.’

Iemand duwt aarzelend de deur open. ‘Is Bas hier?’

‘Pa?’

Met gebogen schouders staat hij in de deuropening. ‘Jongen.’ Ik herken zijn stem nauwelijks. Wat is er?

‘Is mama dood?’ Mijn stem klinkt veel te luid.

Pa schudt zijn hoofd, maakt een rare beweging met zijn kaak. Hij komt het kantoor in en neemt mijn hoofd tussen zijn handen. Rimpels, ogen vol tranen. ‘Lena’, fluistert hij met een gebroken stem. ‘Er is iets met Lena.’

‘Lena?’ herhaal ik.

Pa knikt. Er valt een traan van zijn wang op de mijne.

De rest van die dag, van de dagen erna, is een verknipte film. Kan een geheugen instorten als een oude brug, zodat er alleen brokstukken overblijven? Kun je met een schaar door je hersens gaan? Tjik-tjak. Wat overblijft zijn korte stukjes, flarden uit een nachtmerrie.

Pa stopt voor een rood licht, ik denk dat we van school naar huis rijden. Zijn hoofd zakt op het stuur, hij huilt en schokt met zijn schouders. Naast onze auto staat een witte bestelbus. De chauffeur kijkt en vraagt met zijn handen of hij moet helpen.

Nee! Ik schud mijn hoofd en por pa aan. ‘Rij nou door.’

Een misverstand, denk ik als we onze straat in rijden. Kijk dan. Niet meer auto’s dan anders. Geen politie of weet ik veel. Pa overdrijft. Voor ons huis staat één auto die ik niet ken. Vast een vriendin van mama. Of is het de auto van degene die Lena heeft aangereden? Zo erg kan het dus niet zijn. Pa vergist zich, toch?

Iets kils bijt in mijn schouders wanneer ik uit de auto stap. Mijn benen zijn stram, alsof we na een lange rit thuiskomen van vakantie. Liefst blijf ik even zitten, maar ik moet een misverstand rechtzetten. Zo snel mogelijk. Pa moet weer normaal doen. Dat nare gevoel moet uit mijn lijf.

Een vrouw die ik niet ken doet de deur open. Ze heeft donker haar en een nogal grote neus.

‘Jij bent Bas’, zegt ze. ‘Ik heet Els.’

‘Waar is Lena?’ vraag ik bars.

De vrouw antwoordt niet, binnen hoor ik iemand huilen.

Mama zit met gesloten ogen op een stoel. Op de tafel staan een bordje met zandkoekjes en glazen water. Els vertelt wat er is gebeurd. Ik weet ondertussen dat ze bij de politie werkt. Pa staat achter me, knijpt in mijn schouders. Hij kreeg de woorden niet gezegd. Hij probeerde het al drie keer, maar de letters verkrui-
melden in zijn mond.

‘Bas, je zus Lena heeft zichzelf vanochtend gedood’, zegt Els.

‘Gedood?’ herhaal ik.

Els knikt. Pa hapt naar adem, het klinkt alsof hij stikt. Hij knijpt mijn schouders bijna fijn.

‘Je bedoelt... zelfmoord?’ zeg ik. Mijn hoofd voelt als een bol van staal. Keihard, koud.

Els knikt. ‘Ja.’

‘Hoe?’

Els kijkt over mijn schouder naar pa. Die slikt. ‘Een trein’, raspt hij. ‘Ze sprong ervoor en...’

‘Ha.’ Ik lach bitter. ‘Dat kan niet. Dat zou Lena nooit doen.’

Pa laat mijn schouders los.

Een huis vol mensen en gedachten die als bevroren in mijn koude kop zitten. Oma is er, en opa. Tante Suzy, oom Bart, de mama van Tristan, Lena’s beste vriendinnen; Jossie en Sirta. Er zijn twee mensen van pa’s werk en Katja, mama’s beste vriendin, heeft spaghettisaus bij. Carlo is er ook, hij en pa tennissen elke donderdagavond.

Voor mij is er niemand. Dat hoeft ook niet. Voor mama en pa is dit het ergst. Ik wacht op een hoekje van de bank tot het halfzeven wordt. Dan mag ik naar de gitaarles.

Echt.

Pas als ik met mijn gitaar de trap af kom, zegt opa dat het niet hoeft.

‘Waarom niet?’

Opa geeft geen antwoord.

‘Bas’, zegt mama zacht en schudt haar hoofd.

Ik laat mijn gitaar achter op de trap. Ik kan mezelf wel voor de kop slaan. Idioot. Wie gaat er nou naar de gitaarles als zijn zus nog maar pas dood is. Áls ze dood is. Best mogelijk dat ze dadelijk binnen komt waaien. ‘O, het was maar een grapje, hoor.’

Dat kan.

Marjanne en Sofie Droefmael. Allebei blond, allebei een rond gezicht en ernst in hun ogen. Ze zijn van uitvaartcentrum Droefmael. Waarschijnlijk hebben ze hun achternaam zelf mogen kiezen.

Allebei geven ze me een hand. De eersten die dat doen.

‘Mijn oprechte deelneming’, zegt de een.

‘Sterkte in deze moeilijke dagen, jongen’, zegt de ander.

Ze praten luid en duidelijk. Ze doen me denken aan verpleegsters, verpleegsters in een donkergrijs pak.

En dat er bij een begrafenis zoveel komt kijken! Er moeten papieren worden getekend, iemand moet naar het stadhuis gaan, een zaal reserveren, kaartjes drukken, mailadressen verzamelen, de crematie regelen, broodjes en taart bestellen voor na de dienst... Lena! Wat een gedoe.

Voetballen met Ruben en Victor, de tweeling van tante Suzy. Apenvoetbal. Zes jaar zijn ze, en veel te heftig. Ik tik de bal van links naar rechts, probeer een lobje, speel de bal tussen hen door, geef ze een duw, ontwijk hun maaierende voeten. Ze gaan telkens brullend achter mij en de bal aan, gaan giechelend languit en schateren als ze me weten te vloeren.

Na een minuut of twintig ploffen ze neer op het gras.

‘Spelen we verstoppertje?’ vraagt Victor.

Ik schud mijn hoofd. ‘Ik, eh, moet naar binnen, denk ik.’

Ruben houdt zijn hoofd schuin. ‘Ben je nu verdrietig?’ wil hij weten.

Midden in de nacht. Tien na drie. Ik lig klaarwakker in mijn bed en denk aan het zwembad. Als ik mocht kiezen, zou ik nu baantjes

trekken. Heen en weer, heen en weer.

Waarom huil ik niet?

Beneden hoor ik pa stommelen. Mama slaapt dankzij de pillen die ze van de dokter kreeg. Als ik wil, mag ik bij haar in bed gaan liggen. Ik wil niet.

De komende dagen hoef ik niet naar school.

‘Lena is dood’, fluister ik tegen het donker. Wel tien of twintig keer. *Speel straks een liedje voor me.* Het laatste wat ze tegen me zei. Wist ze toen al wat ze zou gaan doen? Voor een trein springen. Hoe kon ze zo stom zijn?

Ik knip de leeslamp aan en staar naar mijn prikbord. Een dubbelgevouwen blad met een barcode op. En een datum. Op Lena’s kamer hangt er ook zo’n blad. We mochten samen naar een concert van The Chiefs, een groep waarvan ik maar één liedje ken. Lena heeft er een cd en een lp van, terwijl ze niet eens een platenspeler heeft. Die tickets zijn een cadeautje van pa. Lena was hem om de hals gevlogen en had mij een flinke por gegeven.

‘Dát wordt een superavond, broertje.’

We lopen met z’n drieën door een lange gang van het ziekenhuis. Ik weet zeker dat de mensen naar ons kijken. Dat ze zien wat er mis is. Hun dochter, zijn zus. Ik loop enkele meters achter mama en pa, ze houden elkaars hand vast.

We nemen de lift naar -1. Dat past goed bij ons: ook min één.

‘Mortuarium’ staat er op een bordje naast een dubbele grijze deur. Ik ken het woord uit boeken en series. De plaats waar ze dode mensen bewaren in smalle koelkasten. Pa was hier gisteren al, samen met oom Bart en Els. Om Lena te identificeren, er zeker van te zijn dat zij het is.

Toen ze terugkwamen, had Pa Lena’s rugzak bij.

Een man met een hese stem wacht op ons. Hij draagt een witte jas en heeft blauwe sneakers aan zijn voeten. Hij zegt dingen die ik al weet van pa. Dat we Lena niet kunnen zien omwille van de omstandigheden. Haar lichaam heeft te veel schade opgelopen. Het stoffelijk overschot ligt daarom in een gesloten kist.

Stoffelijk overschot, wie verzint zulke woorden?

Een kist van donker hout op een stalen tafel. In het kamertje staat een plant met smalle bladeren. Het is er warmer dan ik had verwacht. Onwennig blijven we staan, dicht bij elkaar. Mama legt haar hand over mijn schouder. Er klinkt muziek. Iets traags, soepmuziek die niet bij Lena past.

Groene blaadjes aan de bomen, witte bloemen piepen naast het grasveld, meesjes vliegen af en aan. Het is overal lente, behalve in ons huis. Donker, zelfs als we de gordijnen wijd opentrekken. Ik kijk naar een Disneyfilm. Tenminste, ik probeer het, maar het is verdomd moeilijk om stil te zitten. Ik zou willen dat ze ophielden, dat het stil werd, dat we iets gewoons deden. Vooral mama.

Ze klampt zich vast aan pa, huilt zo luid dat ik er rillingen van krijg. En ze roept: ‘Waarom? Wat heb ik gedaan!? Waarom heb je niks gezegd, meisje? Ben ik dan zo’n slechte moeder? Waarom heb je niks... Help me toch, hou me vast, Lena! Waaromwaaromwaaromwaarom?’

In Lena’s rugzak zaten haar brooddoos - volgens mama was er één boterham weg - haar agenda, het doosje waarin ze haar pennen bewaarde en haar telefoon.

Pa heeft haar telefoon en haar laptop doorzocht. Noppes. Ze heeft zowat alles gewist. Alle mails, al haar berichten, enkele apps, zelfs haar foto’s. Alleen haar muziekbestanden en afspeellijsten liet ze staan.

Mama zegt dat het niet klopt, dat er iets niet juist is. Kwaad, met overslaande stem. Niks voor Lena om geen briefje achter te laten. Heeft de politie wel grondig gezocht? Als kind schreef Lena soms briefjes voor ze ging slapen. En nu niks?

Met mijn hoofd tussen mijn handen ploeg ik door mijn geheugen. Gedroeg Lena zich de laatste tijd vreemd? Heeft ze dingen gezegd? Dingen die ik nu snap? *Speel straks een liedje voor me.*

Tristan komt langs, samen met meester Wim. Ze hebben een kaartje bij met daarop alle namen van de kinderen uit mijn klas. ‘We denken allemaal aan je’, zegt meester Wim.

Ik knik, zeg maar niet dat ze beter aan mama en pa kunnen denken. Die hebben het harder nodig.

‘Ik vind het heel erg voor je’, zegt Tristan. Dat zinnetje gebruikte hij ook bij mijn ouders.

‘Ja’, antwoord ik.

‘Eh, ik...’ Mijn vriend begint drie keer aan een zin, maar gebaart dan dat hij niet weet wat hij moet zeggen. Stilte.

‘Hoe is het nog gegaan met Kraas?’ vraag ik.

‘Wie? O, dat. Niks, hij eh... Niks.’

‘...’

‘Ik had het nooit verwacht’, mompelt Tristan terwijl hij zijn hoofd wegdraait. Er blinken tranen in zijn ogen. Hij en Lena mochten elkaar. Lena vond hem een schatje en hij vond Lena een gekke griet. Mijn zus kan, kon, net als mijn vriend dol en heftig zijn. Net zo vaak trok ze zich bokkig terug op haar kamer.

Tristan schraapt zijn keel, aarzelt. ‘Weet jij waarom ze...?’

‘Nee’, zeg ik.

De avond voor de begrafenis eten we soep. Soep van oma. Zij heeft de tafel gedekt, heeft soep opgeschept en is vertrokken. Voor het eerst in vier dagen geen andere mensen in huis.

Met z’n drieën aan tafel in een huis vol stilte. Lepels tikken tegen de borden. Ik staar naar een vlek op de tafel en voel de lege stoel naast me.

Het is als de stilte na een fikse ruzie, maar dan duizend keer erger.

Met elke hap wordt de ruimte in mijn borstkas kleiner, alsof ik beton naar binnen lepel. Iets logs en zwaars met kartelige randjes. Ik krijg mijn bord niet eens leeg.

Misschien scheur ik dadelijk open, zoals een volle papieren zak het begeeft als de bodem nat wordt. Is het daarom dat er geen tranen over mijn wangen rollen? Ik wil best huilen, net als iedereen, maar het lukt me gewoon niet. Of huil ik naar binnen, raakt mijn romp langzaam doorweekt en barst straks alles open?

‘Ik heb geen honger meer’, zeg ik en leg mijn lepel neer.

‘Nu al?’ vraagt pa.

Ik knik. ‘Mag ik alsjeblieft van tafel?’